

PUPA

Latviešu valodas
aģentūra

8/2020

LVA METODIKAS SKOLAS IZDEVUMS
LATVIEŠU VALODAS SKOLOTĀJIEM

AKTUĀLI. MŪSDIENĪGI. PRAKTISKI. KONCENTRĒTI. VIENKĀRŠI

Aktuālie jautājumi

Šajā izdevumā pētīsim vērtēšanas pieejas maiņu – iepazīsim vērtēšanas nozīmi skolēna atbalstam mācību procesā, vērtēšanas veidus un piemērus, uzzināsim, kā to varam veikt latviešu valodas stundās, kā arī informēsim par jaunumiem.

Rubrika

VĒRTĒŠANA LATVIEŠU VALODAS MĀCĪBU PROCESĀ

Vērtēšanai tāpat kā līdz šim ir trīs veidi: **diagnosticējošā, formatīvā, summatīvā.**

Diagnosticējošā vērtēšana tiek izmantota, lai izvērtētu skolēna mācīšanās stiprās un vājās puses un noskaidrotu nepieciešamo atbalstu. Diagnosticējošo vērtēšanu skolotājs veic, lai noteiktu skolēna mācīšanās vajadzības un plānotu turpmāko mācīšanās procesu (Pamatizglītības standarts, 2018). Diagnosticējošās vērtēšanas piemēri apskatīti "Pupas" iepriekšējā izdevumā.

Summatīvā vērtēšana ir vērtēšana temata, semestra, mācību gada, izglītības pakāpes noslēgumā. Tie ir pārbaudes darbi un eksāmeni, ar kuru palīdzību novērtējam skolēna zināšanas un prasmes kaut kāda posma noslēgumā. Visbiežāk šis novērtējums tiek izteikts 10 ballu skalā. Skolēna sasniegumus temata, semestra, mācību gada vai izglītības pakāpes noslēgumā nepieciešams vērtēt tikai formālajā izglītībā, atsevišķos gadījumos to dara arī citviet, piemēram, valoduursos.

Formatīvā vērtēšana ir nepārtraukta ikdienas mācību procesa sastāvdaļa un nodrošina skolēnam un pedagogam atgriezenisko saiti par skolēna tā brīža sniegumu pret plānotiem sasniežamajiem rezultātiem (Pamatizglītības standarts, 2018). Formatīvā vērtēšana var tikt atspoguļota ar punktiem, procentuāli, ieskaitīts/neieskaitīts vai izmantojot snieguma līmeņu aprakstus.

Formatīvo vērtēšanu izmanto:

- skolotājs, lai noteiktu skolēna mācīšanās vajadzības un sniegtu papildu atbalstu skolēnam, plānotu un uzlabotu mācīšanu;

- skolēns, lai uzlabotu mācīšanos, patstāvīgi vērtētu savu un cita sniegumu (Pamatizglītības standarts, 2018). Šis vērtēšanas veids ir vērsts uz skolēna izaugsmi, sniedz atbalstu, informāciju, kas izdodas, kas ne, ļauj precizēt tālāko mācīšanās procesa gaitu.

Piemērs, kurš spilgti ilustrē summatīvās un formatīvās vērtēšanas atšķirību: "Kad, gatavojot zupu, to pagaršo pavārs – tad tā ir formatīvā vērtēšana, bet, kad to pagaršo restorāna viesis – tā jau ir summatīvā vērtēšana."

ASV izglītības speciālists Roberts Steiks (Robert Stake)

Vērtēšana sākas ar sasniedzamā rezultāta izvirzīšanu. Gan temata, gan katras stundas sākumā jāzina, kādi būs sasniedzamie rezultāti (kas jāiemācās?) un kādi – vērtēšanas kritēriji. Šī informācija nepieciešama gan skolotājam, gan skolēnam.

Izmantojot vērtēšanu ikdienā, gan skolotājam, gan skolēnam jāsaņem atbildes uz vairākiem jautājumiem:

Kas jāiemācās jeb kādi ir sasniedzamie rezultāti?

Kas skolēnam izdodas, kas vēl ne? Kā tas tiks pārbaudīts? Ar kādiem uzdevumiem? Kas to darīs – skolotājs, skolēns pats, klasesbiedri?

Ko darīt turpmāk? Kā skolotājam turpmāk plānot mācību procesu? Kā un kādus mērķus sev izvirza skolēns?

Formatīvā vērtēšana mācīšanās atbalstam gan iespējama, gan ļoti noderīga ir ne tikai vispārīgajās skolās, bet arī cita veida latviešu valodas apguves nodarbībās – diasporas nedēļas nogales skolu nodarbībās, nodarbībās individualizētam atbalstam (piem., reemigrantiem), valodas kursos u.c.

Gan formatīvajā, gan summatīvajā vērtēšanā objektīvi sniegumu var vērtēt, izmantojot **snieguma līmeņu aprakstus**. Tie parāda skolēnam, ko no viņa sagaida (kas un kādā līmenī jāsaņem), kādi ir kritēriji dažāda līmeņa sniegumam, kuru līmeni viņš ir sasniegjis, kas jādara, lai savu sniegumu uzlabotu. Pamatizglītības standartā aprakstīts, ko izsaka katrs no līmeņiem (sk. 1. pielikumā).

Snieguma līmeņu aprakstus iespējams daudzveidīgi izmantot:

- skolēni iepazīstas ar snieguma līmeņu aprakstiem, veic tiem atbilstīgus uzdevumus,

- skolēni iepazīstas ar snieguma līmeņu aprakstiem un uzlabo savu sniegumu atbilstīgi tiem,
- skolēni izvērtē savu paveikto, nosakot, kuram no snieguma līmeņiem tas atbilst,
- skolēni izvērtē klasesbiedra paveikto, nosakot, kuram no snieguma līmeņiem tas atbilst, izsaka priekšlikumus, kā uzlabot darbu,
- skolotājs novērtē skolēna sniegumu, izmantojot snieguma līmeņu aprakstus; piesaistot tiem vērtējumu punktus, vērtējumu iespējams izteikt arī 10 ballēs,
- skolotājs iesaista skolēnus snieguma līmeņu aprakstu veidošanā.

Skolēna sniegumu var vērtēt skolotājs, taču arī paši skolēni var iesaistīties ne tikai vērtēšanā, bet arī vērtēšanas kritēriju izveidē. "Skolēniem ir jāiemācās izstrādāt un izmantot kritērijus, pēc kuriem viņi var vērtēt savus sasniegumus un salīdzināt tos ar citiem. Kritēriji jāizstrādā mērķtiecīgi, tiem jābūt saprotamiem un diferencēti jānosaka prasmes latviešu valodā un literatūrā. Ļoti labs piemērs ir Eiropas valodu portfeļa pašnovērtējuma skala." (Skalberga u.c., 2011:58) Arī P. Pestovs uzsver, ka svarīgi vērtēšanā iesaistīt skolēnus. "Veidojot snieguma līmeņu aprakstus attiecībā pret noteiktiem kritērijiem, tos var izmantot ļoti daudzveidīgi, ne tikai atzīmes ielikšanai. Būtiski jau pirms uzdevuma veikšanas gan skolotājam, gan katram skolēnam saprast, kas būs labs sniegums un kas nebūs tik labs sniegums. Praktisks veids, kā skolēnus iesaistīt vērtēšanā, ir piedāvāt viņiem pašiem veidot snieguma līmeņu aprakstu." (Pestovs, 2018:9).

Arī mazākie skolēni var palīdzēt skolotājam izvirzīt kritērijus vērtēšanai un atbilstīgi tiem novērtēt savu veikumu. Piemēri, kā to izdarīt mācību stundā:

- skolēns snieguma līmeņu aprakstā iekrāso/atzīmē atbilstīgo līmeni,
- katram snieguma līmenim piešķir vienu krāsu; skolēns novērtē, kuram līmenim viņa darbs atbilst un paceļ atbilstīgas krāsas zīmuli; skolotājs var jautāt, kas tev būtu vēl jāizdara, lai sasniegtu nākamo līmeni,
- klasē pie sienas izvieto katram snieguma līmenim atbilstīgus uzrakstus (tie var būt arī citādi nosaukti, piemēram, iesācējs, lietpratējs, eksperts, 1-2-3 zvaigznes), skolēns novērtē, kuram līmenim viņa darbs atbilst un nostājas pie atbilstīgā uzraksta; skolotājs var jautāt, kas tev būtu vēl jāizdara, lai sasniegtu nākamo līmeni.

Daži snieguma līmeņu aprakstu piemēri skatāmi [2. pielikumā](#).

Citus piemērus meklējiet mape.skola2030.lv mācību līdzekļos un diagnosticējošajos darbos.

Uzdevumi snieguma līmeņu novērtēšanai

Lai novērtētu skolēna sniegumu, katram no līmeņiem jāatlasa vai jāveido uzdevums, kuru veicot skolēns var apliecināt, ka ir sasniegjis noteiktu līmeni. Piedāvājot uzdevumu tikai iesācēja līmenim, nebūs iespējams noteikt, vai skolēns ir sasniegjis līmeni "apguvis padziļināti" un otrādi.

Piemērs.

Sasniedzamais rezultāts: lasa vienkāršu tekstu.			
Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Lasa visus lielos un mazos alfabēta burtus.	Lasa precīzi vienzilbes, divzilbju un trīszilbju vārdus, saprot izlasīto. Lasa dažādus uzrakstus.	Lasa īsus, vienkāršus teikumus, saprot izlasīto.	Lasa īsu, vienkāršu tekstu, ievērojot pieturzīmes, saprot izlasīto. Izrāda interesi par lasīšanu.
Uzdevums. Skolotājs vai skolēni pārī rāda burtu kartītes, skolēns nosauc atbilstīgas skaņas.	Uzdevums. Skolēns darba lapā lasa vārdus un savienotos ar atbilstīgiem attēliem.	Uzdevums. Skolēns darba lapā lasa īsus teikumus un savienotos ar atbilstīgiem attēliem. (Piem., „Mamma lasa grāmatu.” „Tētis lasa grāmatu.”)	Uzdevums. Skolēns lasa īsu tekstu un atbild uz skolotāja jautājumiem par lasīto.

Tomēr ir arī uzdevumi, kurus veicot skolēns var demonstrēt jebkuru no snieguma līmeņiem.

Piemērs.

Sasniedzamais rezultāts: atšķir un nosauc skaņas vārdos.			
Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Patstāvīgi nosauc pirmo skaņu vārdā, mācās pareizi izrunāt visas skaņas.	Nosauc vārda pirmo un pēdējo skaņu; pareizi izrunā gandrīz visas skaņas.	Atšķir un nosauc skaņas vārdā; pareizi izrunā visas skaņas.	Patstāvīgi atšķir vārdā visas skaņas un pareizi tās izrunā.
Uzdevums. Skolotājs organizē skolēnu sadalīšanos pāros. Katram skolēnam ir attēls, kurā redzami dažādi objekti. Skolēnu uzdevums – pārmaiņus nosaukt attēlā redzamos objektus un pēc tam katru vārdu izrunāt pa skaņām, piemēram, "kaķis", "k-a-ķ-i-s". Pēc skolotāja demonstrējuma skolēni pāros veic uzdevumu. Skolēni apvelk nosaukto objektu attēlus. Šādi turpina strādāt, līdz skolotājs aicina beigt uzdevumu. Kamēr skolēni izrunā vārdus pa skaņām, tikmēr skolotājs un novērotājs dodas pie katra pāra, klausās un fiksē, cik precīzi tiek nosaukti vārdi pa skaņām un vai skolēns var nosaukt tikai pirmo, pirmo un pēdējo vai visas skaņas vārdā.			

Es daru tā

Par snieguma līmeņu apraksta (turpmāk – SLA) veidošanu kopā ar skolēniem pieredzē dalās skolotāja Baiba Asare. Baiba ir Salaspils 2. vidusskolas latviešu valodas un literatūras skolotāja. Šī skola bija viena no 100 pilotskolām, kas piedalījās projektā *Skola2030*. Projekta laikā skolotāja uzzināja par snieguma līmeņu aprakstu (SLA), kuru nolēma izmēģināt kopā ar skolēniem. Iepazīstieties ar skolotājas Baibas un 9. klases pieredzi!

Klase: 9. (mazākumtautību skolā)

Stundas temats: **Dabas apraksts.**

Sasniedzamais rezultāts:

- nosauc tēlainās izteiksmes līdzekļus;
- izsaka savas sajūtas un izjūtas;
- veido dabas aprakstu, kuram ir ievads, iztīrājums un nobeigums.

DARBA GAITA

Uzdevumi

1. stunda

Skolēni, skatoties dabas fotoattēlu, atkārtoti, kas ir sajūtu gleznas (redzes, dzirdes, ožas, taustes, garšas) un izjūtu gleznas (izjūt ar sirdi).

Atkārtoti tēlainās izteiksmes līdzekļus (epitets, salīdzinājums, metafora, personifikācija) – nosauc piemērus.

Atkārtoti (skaidro, min piemēru), kas ir retorisks jautājums, kāda nozīme ir retoriskajam jautājumam.

Atkārtoti tekstveidi (teksta daļas – ievads, iztīrājums, nobeigums).

Skolēni kopā ar skolotāju veido SLA. Tiek izvirzīti kritēriji – *saturs, virsraksts, plānojums, tēlainās izteiksmes līdzekļi, radošums*. Sākumā tiek raksturots 2. līmenis, tad kopā tiek plānots, kāds varētu būt 1. un 3. līmenis. Skolotāja visu fiksē uz tāfeles (sk. 3. pielikumā).

Secina, ka kritērijam *radošums* ir tikai augstākais līmenis, jo radošumu ir ļoti grūti raksturot pa līmeņiem. Vērtējot darbu, galvenais ir pamatot, ir vai nav šis kritērijs.

2. stunda

Skolēni saņem kopīgi izveidoto SLA un raksta dabas aprakstu par fotoattēlu.

Skolotāja palīdz, atbild uz jautājumiem, konsultē.

Skolēni stundas beigās nodod darbus.

Skolotāja izlabo pareizrakstības kļūdas, un līdz nākamajai stundai skolēni glīti, saprotami pārraksta savu darbu uz A4 lapas.

3. un 4. stunda

Skolēni vērtē cits cita darbu, izmantojot SLA, katru vērtējumu pamatojot ar piemēriem no darba. Piemēram, ja apgalvo, ka darbā ir 4 epitēti, tad tos arī izraksta utt. (sk. 4. pielikumu).

Katrs darbs tiek novērtēts vismaz divas reizes.

Skolotāja vērtēšanas laikā palīdz, atbild uz jautājumiem, ja vēl kaut kas nav saprotams, tad paskaidro.

Novērtējot darbu, skolēni raksta cits citam PPP (Paslavē! Pajautā! Piedāvā!). SLA ir kā palīgīdzeklis, lai formulētu domu, lai saprastu, kas ir izdevies, kas nav izdevies, kas nākamreiz jādara labāk.

5. stunda

Skolotāja katrā darbā vēlreiz pārskata pareizrakstības un stila kļūdas. Ja kļūdu nav, skolēns saņem 10 punktus. Par katru kļūdu noņem vienu punktu. Skolēns saņem vērtējumu.

Darbs tiek vērtēts arī summatīvi. Par katru kritēriju katram snieguma līmenim tiek piešķirts noteikts punktu skaits. Tiek apkopots gan skolēnu, gan skolotājas vērtējums un izlikts vidējais punktu skaits un tam atbilstīgs vērtējums 10 ballu skalā.

Skolēni saņem savus darbus un uzraksta komentārus par SLA nozīmi mācību procesā.

Skolotājas komentāri

- Tā bija pirmā reize, kad tika izmantots SLA. Šobrīd SLA tiek veidoti dažādiem darbiem – gan vēstulei, gan ārpusklases lasīšanas grāmatai, gan plakātam, gan publiskajai runai u.c.
- Ir ļoti vērtīgi SLA veidot kopā ar skolēniem, proti, viņi labāk izprot katru kritēriju un tā snieguma līmeni.
- SLA veiksmīgi var izmantot skolēnu savstarpējā vērtējumā. Vērtējot otra darbu, skolēns nostiprina savas zināšanas un prasmes.
- SLA iesaku izmantot formatīvajā vērtēšanā, proti, skolēna darbs tiek novērtēts un viņam ir iespēja pilnveidot un uzlabot savu darbu atbilstīgi SLA.
- Ir SLA, kurus izmanto vairākos mācību priekšmetos un par kuru izmantošanu mācību priekšmetu skolotāji var vienoties, veidojot tos kopā, piemēram, plakāta veidošanas SLA, prezentācijas veidošanas SLA, vēstules rakstīšanas SLA.
- Pirmajā reizē SLA veidošana aizņem ļoti daudz laika, bet tas ir ieguldījums nākotnē. Jo skolēni biežāk veido un strādā ar SLA, jo viņi labāk izprot konkrēto uzdevumu, proti, kā to paveikt, kā to uzlabot.

Skolēnu komentāri

- ..vairāk uzzināju par klasesbiedru sajūtām un emocijām, uz ko viņi ir spējīgi, rakstot sacerējumus...

- .. atkārtotju tēlainās izteiksmes līdzekļus, attīstīju fantāziju...
- ..varētu šādu darbu atkārtot, bija ļoti kreatīvi...
- ..kārtīgi novērtēt citu darbus, neizmantojot vērtēšanā subjektīvu attieksmi, arī bija neparasti, visu cieņu skolotājiem...
- .. tagad es varu konkrētāk saprast, kas ir metafora...
- ..tā ir laba pieredze, jo attīstās tēlainā atmiņa...
- ..atcerējos daudz ko tādu, ko mācījāties agrāk...
- ..vieglāk saprast tēmu...

Kas jāievēro, veidojot snieguma līmeņu aprakstus?

Skolotāja Baiba piedāvā pirmo pieredzi, veidojot SLA kopā ar skolēniem. Kopš tā laika ir pieejami projektā *Skola2030* izstrādātie SLA piemēri un ieteikumi to veidošanai.

Katrs līmenis ir atšķirīgs; līmeņa apraksti loģiski tiek papildināti. Līmeni "Sācis apgūt" neformulē ar vārdiem *neprot*, *neveic*, *nesaprot*, bet atspoguļo prasmes apguves sākuma posmu, arī norādot, ka skolēns darbību veic ar skolotāja atbalstu vai izmantojot atgādnes. Sniegumu līmeņos apraksta kvalitatīvi, nevis kvantitatīvi (nenorāda, cik teikumu uzrakstīts, cik kļūdu pieļauts).

Kompleksiem rezultātiem, līdzīgi kā skolotājas B. Asares piemērā, izvirza vairākus kritērijus un katram no tiem veido SLA. Katrs kritērijs ir atšķirīgs un atbilst kompleksajam rezultātam.

SLA izmanto uzdevuma veikšanai un arī uzdevuma vērtēšanai – gan pašvērtējumam, gan savstarpējai vērtēšanai, gan skolotāja vērtēšanai. Skolēni iesaistās SLA veidošanā.

SLA vērtējumiem jāsakrīt, kaut arī tos izmanto dažādi vērtētāji.

Mājas darbs

Izvirziet/izvēlieties kādu no sasniedzamajiem rezultātiem savām valodas stundām vai nodarbībām.

Veidojiet snieguma līmeņu aprakstu izvēlētajam sasniedzamajam rezultātam. Izvēlieties vai izdomājiet katram līmenim atbilstīgu uzdevumu vai vienu uzdevumu, kur skolēns var demonstrēt jebkuru no snieguma līmeņiem. Uzdevumu veiciet tabulā.

Sasniedzamais rezultāts:

	sācis apgūt	turpina apgūt	apguvis	apguvis padziļināti
Snieguma līmeņa apraksts				
Uzdevums, ar kuru var konstatēt rezultāta sasniegšanu				

Norādes par mājasdarba sagatavošanu:

- mājasdarbu iesūtīt Word formātā,
- norādīt savu vārdu, uzvārdu,
- norādīt mērķauditoriju un vecumu, kam materiāls veidots,
- norādīt izmantotos resursus – tīmekļa adresi, izmantoto grāmatu, uzdevumu krājumu u.c., ievērojot autortiesības.

Iesūtot mājasdarbu, metodikas skolas dalībnieks piekrīt dalīties ar savu pieredzi (piekrīt, ka visu dalībnieku mājasdarbi tiek izsūtīti pārējiem aktīvajiem dalībniekiem) un neiebilst, ka viņa iesūtītais darbs var tikt publicēts kādā no metodikas skolas izdevumiem.

Katrs metodikas skolas dalībnieks, kurš līdz 20. decembrim būs iesūtījis izvēlēto mājasdarbu, saņems visu dalībnieku iesūtītos materiālus un piedalīsies loterijā. Laimējušais saņems balvu – latviešu valodas mācīšanai noderīgu materiālu.

Mājasdarbu, atsauksmes par šo izdevumu un ierosinājumus, lūdzu, sūtiet metodiķei Lindai Krastiņai uz e-pastu: pupa.metodikasskola@gmail.com līdz 20. decembrim!

Aktuāli Latvijas skolotājiem

LVA PĒTĪJUMS "ATTIEKSME PRET LATVIEŠU VALODU UN TĀS MĀCĪBU PROCESU"

Latviešu valodas aģentūra laika posmā no 2017. līdz 2020. gadam veica vērienīgu pētījumu "Attieksme pret latviešu valodu un tās mācību procesu". Pētījuma mērķis bija izziņāt skolotāju un skolēnu attieksmi pret latviešu valodas mācību procesu: kā tas norit un kā tam vajadzētu noritēt, kas kavē un kas veicina latviešu valodas apguvi.

Pētījuma rezultāti ir apkopoti 15 bukletos atbilstīgi **pētījuma virzieniem. Izstrādāti arī ieteikumi: valodas un valodu izglītības politikas veidotājiem, universitāšu mācībspēkiem, pedagogu profesionālās pilnveides kursu veidotājiem, mācību līdzekļu veidotājiem, vecākiem, skolotājiem, turpmāko pētījumu veicējiem.** Pēc fokusgrupu diskusijām ir izveidots arī mūsdienu skolotāja un skolēna tēls un paštēls. Ar pētījuma rezultātiem varat iepazīties Latviešu valodas aģentūras mājaslapā: <https://valoda.lv/petijumi/attieksme-pret-latviesu-valodu-un-tas-macibu-procesu/>

Jaunumi vietnē maciunmacies.lv

Spēlēju spēles un kļūstu gudrāks?

Ikmēneša konkursi turpinās! Sekojiet līdzi jaunumiem valoda.lv un aiciniet bērnus piedalīties ikmēneša konkursos!

Spēļu klubīšā vienu reizi mēnesī izsludina konkursu, kur dažāda vecuma bērni var spēlēt aizraujošas spēles un mācīties latviešu valodu, kā arī, izpildot konkursa noteikumus, piedalīties balvu izlozē.

Metodikas skolas "Pupa" dalībnieku pieredze

Ir tapis diasporas skolotāju pieredzes krājums, kurā ietverti gan nodarbību plāni, darba lapas, spēles, kā arī citi praktiski izmantojami materiāli. Krājuma struktūra veidota atbilstīgi 2019. un 2020. gada metodikas skolas "Pupa" izdevumu tematiem. Sakām paldies ikvienam krājuma tapšanā iesaistītajam diasporas skolotājam! Materiāls atrodams [šeit](#).

Digitālo resursu krātuve vietnē lva.classflow.lv

Vietnē lva.classflow.lv mapē LVA Resources ievietoti mācību materiāli nodarbībām par Ziemassvētku tematiku.

Lai varētu piekļūt šiem materiāliem un tos izmantot, lūdzu, rakstiet metodiķei uz e-pastu: pupa.metodikasskola@gmail.com. Mēs jūs reģistrēsim, izveidosim jums lietotāja kontu un nosūtīsim pamācības, kā pierēģistrēties un atrast materiālus, kā strādāt *ClassFlow* vidē. Vietnē skolotāji var reģistrēties arī paši.

IZMANTOTIE RESURSI

E-kurss skolotājiem. VISC. [tiešsaiste] [skatīts 10.10.2020.]

Pieejams: <https://talakizglitiba.visc.gov.lv/>

Krastiņa, L. *Latviešu valoda 1.-3. klasei.* Mācību līdzeklis. Valsts izglītības satura centrs. ESF projekts Nr.8.3.1.1/16/I/002 Kompetenču pieeja mācību saturā.

[tiešsaiste] [skatīts 20.10.2020.] Pieejams: mape.skola2030.lv

Krastiņa, L. *Latviešu valoda 4.-6. klasei.* Mācību līdzeklis. Valsts izglītības satura centrs. ESF projekts Nr.8.3.1.1/16/I/002 Kompetenču pieeja mācību saturā.

[tiešsaiste] [skatīts 20.10.2020.]. Pieejams: mape.skola2030.lv

Mācību līdzekļi. [tiešsaiste] [skatīts 22.10.2020.]

Pieejams: <https://skola2030.lv/lv/skolotajiem/macibu-lidzekli>

Namsone, D. (2017). *Kompetenci attīstoša mācīšanās un tās vērtēšana.* LU, SIIC.

[tiešsaiste] [skatīts 10.10.2020.] Pieejams: https://www.siic.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/projekti/siic/VPP_publicācijas/Ekspertu_seminaris/VPP_ekspertu_seminars_rezultatu_popularizesana_7.12.17..pdf

Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem. 2018.gada 27.novembra noteikumi Nr. 747. [tiešsaiste] [skatīts 10.10.2020.]

Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/303768>

Pavārs. [tiešsaiste] [skatīts 10.10.2020.] Pieejams: <https://thumbs.dreamstime.com/b/spice-up-chef-adding-spices-to-large-cooking-pot-35763797.jpg>

Pestovs, P. (2018). *Vērtēšana skolēna izaugsmei. Domāt. Darīt. Zināt.* Skola 2030 ziņu izdevums skolotāju atbalstam pilnveidotā mācību satura un pieejas īstenošanai.

[skatīts 15.02.2020.] Pieejams: https://www.skola2030.lv/admin/filemanager/files/1/NL2_Skola2030_Decembris_pdf.pdf

Skalberga, A., Dalbiņa, I., Kacare, I. u.c. (2011). *Rokasgrāmata latviešu valodas un literatūras skolotājiem par formatīvo un summatīvo vērtēšanu.* Rīga, LVA. [tiešsaiste] [skatīts 10.10.2020.]

Pieejams: https://valoda.lv/wp-content/uploads/docs/E-Gramatas/11-Met_ROKASGR.pdf

PAMATIZGLĪTĪBAS STANDARTĀ APRAKSTĪTĀ SKOLĒNA MĀCĪBU SNIEGUMA VĒRTĒŠANA APGUVES LĪMEŅOS

Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
<p>1. Skolēna sniegums (demonstrētās zināšanas, izpratne, pamatprasmes mācību jomā, caurviju prasmes un attieksmes) liecina, ka ir uzsākta plānotā sasniedzamā rezultāta apguve.</p> <p>2. Skolēns demonstrē sniegumu ar pedagoga atbalstu zināmā tipveida situācijā. Skolēnam nepieciešams atbalsts un regulāri pedagoga apstiprinājumi uzdevuma izpildei.</p> <p>3. Skolēnam jāturpina sistemātiski mācīties, lai sekmīgi apgūtu tālāko mācību saturu.</p>	<p>1. Skolēna sniegums (demonstrētās zināšanas, izpratne, pamatprasmes mācību jomā, caurviju prasmes un attieksmes) liecina, ka plānotais sasniedzamais rezultāts sasniegts daļēji un tas nav noturīgs.</p> <p>2. Skolēns demonstrē sniegumu pārsvarā patstāvīgi tipveida situācijā, atsevišķā gadījumā arī mazāk zināmā situācijā, ja nepieciešams, izmanto atbalsta materiālus. Dažkārt nepieciešams pamudinājums, lai sekotu uzdevuma izpildei.</p> <p>3. Skolēnam jāturpina nostiprināt atsevišķas zināšanas, izpratni, pamatprasmes mācību jomā, caurviju prasmes un attieksmes.</p>	<p>1. Skolēna sniegums (demonstrētās zināšanas, izpratne, pamatprasmes mācību jomā, caurviju prasmes un attieksmes) liecina, ka plānotais sasniedzamais rezultāts sasniegts pilnībā un tas ir noturīgs.</p> <p>2. Skolēns demonstrē sniegumu gan zināmā tipveida situācijā, gan nepazīstamā situācijā. Uzdevumu izpilda patstāvīgi.</p> <p>3. Skolēns ir sagatavots mācību satura turpmākai apguvei nākamajā klasē.</p>	<p>1. Skolēna sniegums (demonstrētās zināšanas, izpratne, pamatprasmes mācību jomā, caurviju prasmes un attieksmes) liecina, ka plānotais sasniedzamais rezultāts sasniegts padziļināti un tas ir noturīgs. Spēj pamatot atbilstīgās stratēģijas izvēli.</p> <p>2. Skolēns demonstrē sniegumu zināmā tipveida situācijā, nepazīstamā un starpdisciplinārā situācijā.</p> <p>3. Skolēns ir sagatavots mācību satura turpmākai apguvei nākamajā klasē. Šis līmenis nenozīmē, ka skolēns ir pārsniedzis šajā klasē noteikto sasniedzamo rezultātu.</p>

SNIEGUMA LĪMEŅU APRAKSTU PIEMĒRI

Piemērs pirmsskolai, 1. klasei.

Sasniedzamais rezultāts: lasa un raksta zināmos vārdus.			
Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Pazīst un raksta atsevišķus burtus, var izlasīt savu vārdu un uzvārdu vai tikai vārdu. Raksta to pats vai pēc parauga.	Pazīst un raksta burtus. Var izlasīt un uzrakstīt atsevišķus vārdus pēc parauga.	Lasa un raksta zināmos vārdus skaidrajā pozīcijā.	Lasa un patstāvīgi raksta zināmos vārdus skaidrajā pozīcijā.

Piemērs 4. klasei.

Sasniedzamais rezultāts: raksta, lasa un norunā izveidoto monologu.			
Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Plāno, veido un runā monologu ar skolotāja atbalstu. Monologu runā ar grūtībām, bez atbilstīgas izteiksmes. Trūcīgs vārdu krājums.	Plāno, veido un runā monologu, izmantojot vienveidīgus teikumus. Vārdu krājums nav pietiekams domas izteikšanai.	Patstāvīgi plāno, veido un runā monologu, izmantojot dažādus teikumus atbilstīgi saziņas mērķim. Pietiekams vārdu krājums domas izteikšanai.	Patstāvīgi plāno, veido un izteiksmīgi runā monologu, izmantojot dažādus teikumus atbilstīgi saziņas mērķim, precīzi izvēlēti vārdi, tēlaina valoda. Pārlicina klausītājus.

Piemērs 7. klasei.

Sasniedzamais rezultāts: atrod tekstā informāciju.			
Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Atrod, nolasa tieši izlasāmu informāciju vienkāršā, neliela apjoma viena veida tekstā.	Atrod, nolasa pazīstamu, bet ne burtiski izlasāmu informāciju vienkāršā viena veida tekstā vai vairākos fragmentos.	Atrod, nolasa daļēji pazīstamu, bet ne burtiski izlasāmu informāciju, ja teksts dots divos veidos (piem., vienlaidus teksts un tabula); teksts var saturēt nezināmus terminus.	Atrod, nolasa kompleksu meklējamo informāciju no vairākiem dažāda veida tekstiem.

SKOLĒNU VEIDOTAIS SNIEGUMA LĪMEŅU APRAKSTS

Sasniedzamais rezultāts: veido dabas aprakstu pēc fotoattēla.

Kritērijs	1. līmenis	2. līmenis	3. līmenis
Saturs	Temats ir sašaurināts, neatbilst virsrakstam.	Temats pamatā ir izprasts, atbilst virsrakstam.	Temats pilnībā atbilst virsrakstam. Saturs ir atklāts pilnībā.
Virsraksts	Virsraksts ir izteikts vienā vārdā. Virsrakstā ir pateikts galvenais atslēgvārds.	Virsraksts atbilst saturam. Izlasot virsrakstu, saturs ir paredzams.	Virsraksts atbilst saturam. Virsraksts rada vēlmi izlasīt darbu. Virsraksts ir izteikts ar metaforu, salīdzinājumu.
Plānojums	Trūkst kāda no teksta daļām.	Ir visas 3 daļas, bet nav proporcionālas.	Aprakstā ir visas 3 teksta daļas – ievads, iztirzājums un nobeigums. Visas daļas ir proporcionālas.
Tēlainās izteiksmes līdzekļi	Ir vismaz 3 tēlainās izteiksmes līdzekļi. Vismaz viena sajūtu glezna.	Ir vismaz 4 dažādi žanram un saturam atbilstīgi tēlainās izteiksmes līdzekļi. Vismaz 2 veidu sajūtu gleznas.	Ir vismaz 5 dažādi žanram atbilstīgi un saturā iederīgi tēlainās izteiksmes līdzekļi. Vismaz 3 veidu sajūtu gleznas.
Radošums			Parādās autora oriģinalitāte. (Ir veidota darba kompozīcija; akcentēti retoriskie jautājumi; darbs veidots 1. vai 2. personā u.c.)

DABAS APRAKSTA SAVSTARPĒJĀS VĒRTĒŠANAS LAPA

Autors _____

Vērtētājs _____

Kritērijs	Pierādījums no teksta	Līmenis
Saturs		
Virsraksts		
Plānojums		
Tēlainās izteiksmes līdzekļi		
Radošums		

Paslavē!

Pajautā!

Piedāvā!
